تولید و معیشت؛ میدان دوم نبرد

رئیس مجلس، تولید و معیشت مردم را اصلی‌ترین میدان نبرد در کنار میدان نظامی دانست و بر اقدام عملی برای حل مشکلات تورم، بیکاری و نوسان قیمت‌ها تأکید کرد

امینی- محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی، در نشست علنی روز گذشته با تأکید بر این که «اصلی‌ترین نبرد ما در کنار میدان نظامی، میدان تولید و معیشت مردم است»، نسبت به ضرورت نظارت، اجرای طرح‌های ضربتی در بازار و پرهیز از تصمیمات غیرکارشناسی در حوزه انرژی هشدار داد. قالیباف با بیان این که تورم، بیکاری و نوسانات قیمت مسائلی نیستند که با سخنرانی یا صدور بخشنامه حل‌وفصل شوند، اظهارکرد: «حفاظت تمام‌عیار از سفره مردمی که بیش از ۸ ماه مقابل یکی از بزرگ‌ترین جنگ‌های تاریخ مقاومت کرده‌اند، کمترین و بدیهی‌ترین وظیفه همه ما مسئولان است.»

هشدار مجلس به متولیان بازار

رئیس مجلس همچنین با تفکیک میان افزایش قیمت ناشی از تورم و نابسامانی ناشی از عدم نظارت تصریح کرد: «اگرگاهی به دلیل تورم، افزایش قیمت یک کالا اجتناب‌ناپذیر است، چندنرخی بودن یک کالای مشابه به هیچ‌وجه به تورم ارتباطی ندارد و ناشی از عدم نظارت بر بازار است.» وی در همین زمینه به کمیسیون‌های صنایع و معادن، حقوقی و قضایی و اقتصادی مجلس مأموریت داد تا گزارش نظارتی ویژه‌ای را جهت معرفی مقصران عدم نظارت بر قیمت‌ها و بازار آماده و به مردم ارائه کنند.

پرونده بنزین؛ موضوعی فنی نه رسانه‌ای

بخش دیگری از سخنان قالیباف به موضوع ناترازی انرژی اختصاص داشت. وی با انتقاد از اظهارنظرهای مکرر درخصوص بنزین که موجب ایجاد نگرانی در میان مردم شده است، تأکید کرد: «بنزین و ناترازی انرژی یک موضوع فنی و ملی است که با خرد جمعی، کار کارشناسی، رسیدن به تصمیمات بهینه و قطعی و همراهی مردم حل می‌شود. متولیان این حوزه باید حساسیت و اهمیت موضوع را بیش از دیگران درک کرده و از مواضع و اظهارنظرهای مداوم جداً پرهیز کنند.»

پاسخ به ادعاهای واشنگتن

رئیس مجلس در بخش پایانی نطق خود، اظهارات و ادبیات اسکات بسنت وزیر خزانه‌داری آمریکا را سخیف و نشانه استیصال عمیق آنان دانست و گفت: «کسی که به دلیل ترس از سایه تهدیدها از خانه خود به پناهگاه‌های نظامی گریخته، بهتر است به جای توهین به ملت‌های بزرگ، به شکست‌های استراتژیکش در خلیج فارس بیندیشد.»

همگام با ورود ۶/۷ هزار میلیارد تومان پول حقیقی و افت قیمت‌ها در بازار طلا و ارز رخ داد

سقف شکنی بورس با کاهش اضطراب

شکست سقف تاریخی ۲۱ مهرماه در معاملات دیروز، سیگنالی از بازگشت تدریجی نقدینگی، عادی‌سازی انتظارات و ترمیم عقب‌ماندگی‌ها همزمان با کاهش نسبی شوک‌های جنگ به شمار می‌رود

نمودار شاخص کل بورس در یک سال اخیر

گزارش
محمد حقگو
روزنامه نگار

بازار سرمایه تهران در معاملات یک شنبه ۲۴ آبان‌ماه ۱۴۰۵، سقف تاریخی پیشین خود را که در ۲۱ مهرماه در محدوده ۸ میلیون و ۴۶۰ هزار واحد ثبت شده بود، پشت سر گذاشت. نماگر اصلی بورس با صعود به تراز ۸ میلیون و ۴۶۵ هزار واحدی، همگام با ثبت ورود بالغ بر ۶.۷ هزار میلیارد تومان پول حقیقی و افت قیمت‌ها در بازار طلا و ارز، تابلویی سبزپوش را به ثبت رساند؛ رویدادی که نشان‌دهنده واکنش مثبت معامله‌گران به ثبات نسبی فضای سیاسی و فروکش کردن اضطراب‌های ناشی از تنش‌های اخیر است.

عبور از سقف تاریخی در تابلوی ۲۴ آبان

بررسی نماگرهای کلیدی بازار در داد و ستدهای روز یک‌شنبه از پیشروی نسبتا هماهنگ نمادها حکایت دارد. در پایان ساعت معاملات، شاخص کل بورس با رشد ۱۱۱ هزار و ۵۸۷ واحدی (معادل ۱.۳۴ درصد) در ارتفاع ۸ میلیون و ۴۶۵ هزار و ۵۹۵ واحد آرام گرفت تا رکورد جدیدی در تاریخ بازار به ثبت برسد. همگام با شاخص کل، شاخص هم‌وزن نیز به عنوان دماسنج نمادهای متوسط و کوچک بازار، رشد ۱.۴۸ درصدی (افزایش ۳۴ هزار و ۸۶۸ واحد) را تجربه کرد و تا سطح ۲ میلیون و ۳۸۷ هزار و ۷۵۸ واحد بالا آمد. در فرابورس ایران نیز شاخص کل با افزایش ۰.۷۹ درصدی همراه شد. آنچه به صعود ۲۴ آبان پشتوانه داد، گردش بالای نقدینگی بود؛ تالار شیشه‌ای در این روز شاهد ثبت بیش از ۸۸۹ هزار فقره معامله به ارزش نزدیک به ۵۷,۳ هزار میلیارد تومان در بازار سهام و حق تقدم بود.

جریان نقدینگی و بازگشت آرامش نسبی

در سوی دیگر بازارهای دارایی، تابلوی طلا و ارز روندی اصلاحی را تجربه کرد. در جریان معاملات روز یک شنبه، اسکناس آمریکایی به کانال ۲۶۵ هزار تومانی افت کرد، هر گرم طلای ۱۸ عیار تا سطح ۲۴.۵ میلیون تومان عقب نشست و سکه امامی نیز در سطح ۲۵۰ میلیون تومان دادوستد شد. همزمان با آرامش بازارهای موازی، جریان نقدینگی حقیقی با ثبت خالص ورود ۶.۷ هزار میلیارد تومانی، توان تقاضا در بورس را به رخ کشید.

در این میان، صندوق‌های سرمایه‌گذاری اهرمی کانون توجه معامله‌گران بودند؛ به‌طوری‌که حدود ۱.۳ هزار میلیارد تومان از کل پول حقیقی ورودی، جذب این ابزارها شد که نشان‌دهنده تغییر جهت ذائقه معامله‌گران به سمت دارایی‌های پربازده است.

بازتنظیم انتظارات در وضعیت «نه جنگ و نه صلح»

به گفته کارشناسان، بازار اکنون در شرایطی است که فضای موسوم به «نه جنگ و نه صلح» بر متغیرهای کلان سایه افکنده است؛ بستری که در آن احتمال بروز درگیری نظامی مستقیم پایین ارزیابی می‌شود و راهبرد طرف‌های مقابل بیش از آنکه نظامی باشد، بر فشارهای فرسایشی اقتصادی متمرکز است. بررسی‌های آماری از وضعیت نقدینگی نشان می‌دهد که پس از آغاز تنش‌های اخیر، رقمی در حدود ۷۰ هزار میلیارد تومان نقدینگی از بازار خارج شده بود که نیمی از آن مربوط به خروج‌های پیش از این بازه زمانی بود. با این حال، طی روزهای گذشته و با تعدیل نسبی ریسک‌ها، نزدیک به ۲۰ هزار میلیارد تومان از این منابع دوباره به بازار بازگشته است.

این بازگشت نقدینگی و ثبت رکورد جدید نشان می‌دهد که با کاهش ریسک‌های امنیتی، بورس در حال آزاد کردن پتانسیل‌های انباشته‌شده ناشی از جاماندگی از تورم و بازتنظیم ارزش دارایی‌ها با واقعیت‌های اقتصادی است.

در نهایت، تداوم این مسیر ملایم و صعودی، بیش از هر چیز به پایداری همین ثبات نسبی و عدم ظهور شوک‌های پیش‌بینی‌نشده گره خورده است؛ تعادلی خاکستری که در آن، بازار سرمایه با خروج از فاز اضطراب حاد، تمرکز بیشتری بر محاسبات بنیادین خود دارد.

پرواز قیمت تخم مرغ

قیمت هر شانه تخم مرغ حدوداً ۲ کیلویی به ۸۰۰ هزار تومان رسیده است؛ با وجود مازاد تولید، چرا قیمت‌ها پایین نیامد

گروه اقتصاد- قیمت هر شانه تخم مرغ حدود دو کیلوگرمی در برخی روزها و برخی مراکز عرضه به نزدیک ۸۰۰ هزار تومان رسیده است؛ رقمی که در بازاری با مازاد ماهانه ۱۰ هزار تن تولید، پرسش اصلی را می‌سازد: چرا فراوانی کالا به کاهش قیمت منتهی نشد؟

محمد مرادی، مدیرعامل اتحادیه مرکزی مرغداران مرغ تخمگذار میهن، در گفت‌وگو با مهر پاسخ را در دو نقطه می‌بیند: بی‌ثباتی نرخ ارز و رشد کمرشکن بهای تمام‌شده تولید. به گفته او، سطح تولید کشور همانند سال گذشته است و کمبودی در بازار وجود ندارد؛ پس گرانی نه از سر کمبود عرضه که از جنس هزینه است.

آمارهایی که او ارائه می‌دهد، تصویر روشنی از این شکاف می‌سازد: بهای تمام‌شده هر کیلوگرم تخم مرغ در درب مرغداری و واحدهای تولیدی به ۳۳۷ هزار تومان رسیده، در حالی که مازاد تولید ماهانه روی دست تولیدکننده مانده و صادرات آن نیز متوقف شده است. بدین ترتیب، تخم مرغ در ایران به کالایی تبدیل شده که هم فراوان است و هم گران.

ارز، موتور گرانی

مرادی ریشه افزایش قیمت را در سیاست‌های ارزی و اثر مستقیم آن بر صنعت دام و طیور می‌داند: «از ابتدای اصلاحات اقتصادی در دی‌ماه ۱۴۰۴، نرخ ارز برای واردات نهاده‌های دام و طیور بر مبنای ۱۱۲ هزار تومان بود که امروز بسیار با آن فاصله دارد.

به گفته او، مسیر بازار آزاد نیز همین جهت را گرفته و نرخ ارز «به‌طور روزانه و بدون استثنا» روند افزایشی داشته است؛ روندی که مستقیماً هزینه تأمین مواد اولیه و در نهایت بهای تمام‌شده تخم مرغ را بالا می‌برد. زنجیره علت و معلول در روایت او یک‌طرفه و روشن است: گرانی ارز، گرانی نهاده، گرانی خوراک طیور و در پایان، گرانی کالای نهایی روی پیشخوان مغازه‌ها.

نتیجه این فشار، به‌گفته مدیرعامل اتحادیه، سنگینی هزینه بر دوش تولیدکننده است؛ کسی که هم باید نهاده گران بخرد و هم محصولش را در قیمتی بفروشد که با واقعیت‌های بازار هم‌خوان نیست.

مازاد ماهانه ۱۰ هزار تنی؛ روی دست تولیدکننده

بخش دیگری از این معادله به سرنوشت مازاد تولید مربوط می‌شود. مرادی با اشاره به توقف صادرات تخم مرغ تأکید می‌کند که بستن راه صادرات، راهکاری برای کنترل قیمت نیست و «برخلاف منطق اقتصادی، صادرات تنها زمانی باید متوقف شود که با کمبود مواجه باشیم».

او با ارائه ارقام دقیق عرضه و تقاضا می‌گوید: «ما ماهانه حدود ۱۱۵ هزار تن تولید داریم که از این میزان، حدود ۱۰۵ هزار تن نیاز داخلی ما را در این فصل تأمین می‌کند و مازاد تولید ما حدود ۱۰ هزار تن است که پتانسیل صادراتی آن در بازارهای همسایه وجود دارد.»

این مازاد، اما مشتری آسانی ندارد. به گفته او، ماهیت حساس و فسادپذیری بالای تخم مرغ دامنه صادرات را محدود می‌کند و بازارهای هدف ایران عمدتاً در همسایگی قرار دارند: کشورهای حوزه خلیج فارس، عراق و افغانستان. نتیجه آنکه ۱۰ هزار تن مازاد نمی‌تواند از راه صادرات از بازار داخلی خارج شود و فشار آن به قیمت‌گذاری و انبارها منتقل می‌شود.

کالایی که از سبد حمایتی جاماند

مرادی تخم مرغ را «کالای سوپر استراتژیک» و یکی از ارزان‌ترین و باکیفیت‌ترین منابع پروتئین در دسترس جامعه می‌خواند. مقایسه سرانه مصرف داخلی با ارقام جهانی نیز این اهمیت را تأیید می‌کند: میانگین جهانی مصرف تخم مرغ حدود ۱۱ کیلوگرم است و در کشورهای پیشرو به ۱۸ تا ۲۰ کیلوگرم می‌رسد؛ این در حالی است که سرانه مصرف در ایران حدود ۱۴.۵ کیلوگرم برآورد می‌شود.

با وجود این سطح از مصرف و نیاز پروتئینی خانوارها، مرادی می‌گوید پیشنهاد صنف به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی برای قراردادن تخم مرغ در سبد کالای حمایتی به جایی نرسید: «ما پیش از آنکه بحث در سبد کالای حمایتی مطرح شود، خود به مسئولان پیشنهاد دادیم که تخم مرغ را در سبد کالای حمایتی به شکلی در نظر بگیرند که دولت بتواند از توان خرید مردم در برابر این کالای استراتژیک حمایت کند. اما ترتیب اثری داده نشد و حمایت مورد انتظار از این کالا در سبد کالایی خانوارها صورت نگرفت.»

کنترل قیمت بر پایه واقعیت‌های بازار نیست

در بازار تخم مرغ مدت‌هاست اصطلاح «قیمت مصوب» کنار گذاشته شده، اما به گفته مدیرعامل اتحادیه میهن، نوعی «کنترل قیمت» از مسیر تعامل اتحادیه، وزارت جهاد کشاورزی و ستاد تنظیم بازار در جریان است. مدلی که او آن را ناکارآمد می‌داند: «مدل فعلی که در آن واقعیت‌های تولید نادیده گرفته می‌شود، مدلی است که از نظر علمی رد شده است. آنچه امروز شاهد آن هستیم، کنترل قیمت بر پایه واقعیت‌های بازار نیست و این مسئله، پایداری تولید را با تهدید جدی مواجه می‌کند.»

وی به تفاوت مکانیسم‌های زمانی در صنعت طیور اشاره می‌کند و هشدار می‌دهد که بخش تخم‌گذار مانند گوشت مرغ نیست: «تصمیمات اتخاذشده در بخش گوشت مرغ، اثراتی در بازه ۴۵ تا ۵۰ روزه دارد، اما در بخش تخم‌گذار، اثرات تصمیمات مدیریتی بسیار طولانی‌مدت است و ممکن است حداقل ۶ تا ۷ ماه طول بکشد تا پیامدهای آن در بازار ظاهر شود.»

این فاصله زمانی بدین معناست که سرکوب قیمت‌ها در امروز، بحران عرضه را در نیمه دوم سال کلید خواهد زد. افزون بر آن، تسهیلات بانکی ارائه‌شده نیز به گفته او دردی را دوا نکرده و هزینه‌اش حتی از وام‌های غیرحمایتی فراتر رفته است.

تولیدکننده چه می‌خواهد

راه‌حل صنفی برای برون‌رفت از این دوگانه «گرانی برای خریدار/زیان برای تولیدکننده» در یک فرمول خلاصه می‌شود: تفکیک حمایت از تولید از حمایت از مصرف‌کننده. مرادی تأکید دارد که دولت نباید ناتوانی قدرت خرید خانوارها را به گردن مرغدار بیندازد: «حمایت از مصرف‌کننده و ایجاد آرامش در بازار، وظیفه مستقیم دولت و برآورد توان اقتصادی مردم است که باید از طریق بسته‌های حمایتی مستقیم انجام شود. نباید فشار ناشی از عدم توانایی خرید مردم را به تولیدکننده منتقل کرد.»

خواسته‌های اصلی اتحادیه مرغداران میهن در پایان این گزارش دو چیز است:

۱- حمایت مستقیم از مصرف‌کننده از طریق کالابرگ و سبدهای حمایتی پروتئینی تا تقاضای خانوار حفظ شود؛

۲- حمایت واقعی از زنجیره تولید از طریق تسهیلات ارزان قیمت، تأمین سرمایه در گردش و بازنگری در سیاست‌های ارزی تا استمرار تولید ۱۰ هزار تن مازاد ماهانه به خطر نیفتد.

بدون این دو گام، گرانی شانه ۸۰۰ هزار تومانی در بازار ادامه زنجیره‌ای از تنش‌ها خواهد بود که قربانی نهایی آن، هم سفره مردم است و هم ماندگاری تولید داخل.

دیدگاه

امپراتوری‌سازی با پول بانک و چاشنی رفاقت

شاید برای شما هم سوال باشد یک بانک خصوصی چطور می‌تواند صدها شرکت نفتی، معدنی و ساختمانی در زیرمجموعه خود داشته باشد، با پولی که در بانک با زدن دکمه خلق می‌کند به آن‌ها وام بدهد و روز به روز بزرگترشان کند، از تمامی سقف‌های نظارتی برای تسهیلات عبور کند با این حال سال‌ها به فعالیت ادامه بدهد و هر سال ساختار پیچیده‌تری پیدا کند؟ این اتفاق فرمولی دارد که برخی بانکداران در ایران به آن دست پیدا کرده‌اند و تاکنون هم این فرمول جواب داده است. فرمولی که در حال حاضر برخی از بانک‌ها را به یک شبه دولت بزرگ تبدیل کرده که تقریبا به جایی پاسخگو نیستند و اگر ناظری هم به گوشه‌ای از کار آن‌ها ایراد بگیرد، توجهی نمی‌کنند.

از خلق پول تا تصاحب شرکت‌های بزرگ

فرمول این بانکداران در عین سادگی پیچیده است و به این شکل عمل می‌کند که بانکدار ارتباطات خود را با دولتمردان و مقامات ارشد بدون هیچ سوءنیتی شکل می‌دهد و در ابتدا برای خدمت به کشور پروژه‌های ملی را تامین مالی می‌کند، هرچند همین کمک را هم با خلق پول از طریق بانک انجام می‌دهد. وقتی در دولت‌های مختلف و با وجود اختلاف سلایق این ارتباطات را حفظ کرد، تقریباً این بانکدار به عنوان یک فرد ملی و خادم، وجهه‌ای کسب می‌کند. در همین حین او می‌تواند با خلق پول شرکت‌هایی را تأسیس کند و از طریق همان شرکت‌ها، شرکت‌های دیگری روی کار بیاورد. با چند لایه تأسیس شرکت و درهم پیچیدن هیئت مدیره این شرکت‌ها، کم‌کم شرکت‌های بزرگ را هم می‌تواند بخرد. حالا با این کار تعداد زیادی از شرکت‌های بزرگ و ارزآور در اختیار دارد که می‌تواند چرخه قبل را تکرار کند.

صندلی‌های مدیریتی برای مدیران سابق

اما این فرمول این جا تمام نمی‌شود. این بانکداران که ارتباطات مناسبی با دولتمردان و مسئولان همان پروژه‌ها گرفته‌اند، در زمان اتمام مسئولیت از همان افراد به عنوان اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل شرکت‌های زیرمجموعه بزرگ بانک استفاده می‌کنند. به این ترتیب مثلاً فردی که قبلاً مدیرعامل شرکت پالایش و پخش بوده، حالا ریاست هیئت مدیره و مدیرعامل هلدینگ انرژی همین بانک می‌شود و در چندین شرکت همزمان عضو هیئت مدیره می‌شود. یا مثلاً فردی را که قبلاً در یکی از دولت‌ها معاون علمی رئیس جمهور بوده رئیس هیئت مدیره چند شرکت زیرمجموعه بانک می‌کنند. یا فرزندان و اقوام دولتمردان را در شرکت‌های زیرمجموعه بانک به کار می‌گیرند. مثلاً پسر یک معاون اولی که قبلاً سمت داشته را رئیس هیئت مدیره یک شرکت می‌کنند و البته دقت می‌کنند که تخصص مرتبط با شرکتی را که در آن فعالیت می‌کنند داشته باشد تا هیچ ایرادی باقی نماند که این فرد به خاطر انتصابش به فلان مسئول این سمت را گرفته است.

چهره خیرخواهانه؛ سپر تخلفات بانکی

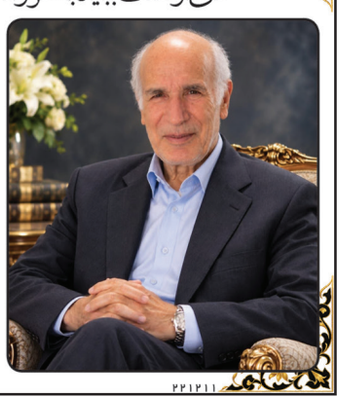
البته این فرمول بخشی هم با عنوان کمک به کارهای عام‌المنفعه دارد که محسوس یا نامحسوس انجام می‌شود تا وجه مثبت بانکدار تکمیل شود. مثلاً در جایی مسجد یا مدرسه می‌سازند، برای ازدواج جوانان جهیزیه می‌دهند و به پروژه آب رسانی فلان روستا کمک می‌کنند. به این ترتیب بانکداری که هم با اجرای پروژه‌های ملی به کشور خدمت می‌کند، هم شرکت‌های بزرگی دارد که به اقتصاد سود می‌رساند و هم در کمک رسانی به مردم جزو پیشگامان است، تخلفی هم انجام بدهد، تخلف مبارکی است و تا سال‌ها می‌تواند با این فرمول بانک خود را بدون مانعی مدیریت کند.

منبع: فارس

خانواده محترم لاری
با تاسف و تأثر فراوان مصیبت جانگداز درگذشت
جناب آقای سعید لاری
مترجم و نویسنده و انسانی فرهیخته را تسلیت عرض می‌نماییم و برای آن شادروان علو درجات و برای بازماندگان ارجمند، سلامتی و صبر و تحمل آرزومندیم.
ثریا لاری – الهویردی رجایی سلماسی
۲۲۱۳۳۵

خانواده محترم خاکشورنیا
با نهایت تاسف و تاثر درگذشت پدر گرامیتان
خادم الرضا(ع) حاج مهدی خاکشورنیا
عضو هیات امناء موسسه خیریه هدایت ثامن
را تسلیت عرض می نماییم.
همچنین مجلس ترحیم آن عزیز دوشنبه ساعت ۱۴ الی ۱۵:۳۰ مسجد توفیق برگزار می گردد.
هیات امنا، هیات مدیره و مدیر عامل موسسه خیریه هدایت ثامن
۲۲۱۳۷۳

گفتمش سیر ببینم مگر از دل برود — آنچنان پای گرفتست که مشکل برود
دلی از سنگ بباید به سر راه وداع — تا تحمل کند آن روز که محمل برود

در نهمین سالگرد
پرواز ابدی استاد فقید دانشگاه علوم پزشکی و پیشکسوت داروسازی مشهد
«دکتر سید جواد میردامادی»
هوایش را نفس می‌کشیم، با یادش زندگی می‌کنیم و خاطراتش را در آغوش می‌فشاریم.
خاندان میردامادی
۲۲۱۲۱۱

پدرم
به خدا دلتنگم
روبه رویم بنشینی کافیست همه دنیا به کنار...
تو که باشی پدرم
دست و دلبازترین شاعر این منطقه ام
آنقـــدر واژه به پای تو بریزم که نگـو...
گرچه از دور ولی دست تو را می بوسم
به یاد تمامی خوبیها و نگاه پر مهـــرش
هجدهمین سالگـــرد مهـربان پدرمـان
حاج غلامحسین ناظری
را گرامی می داریم
فرزندانت
۲۲۰۲۱۰